

05 אפריל 2009

לחברי הסגל שלום רב,

**מטרת הדו"ח הינה להביא בפני החברים את תמצית המצגת שהובאה בפני אסיפת הסגל
בתאריך 18 למרץ 2009.**

ארגון הסגל מצוי בתהליך מתמשך של נקיטת צעדים למניעת פגיעה קשה בזכויות הפנסיה של החברים הזכאים לפנסיה התקציבית. הסכנה לעתידה של הפנסיה נחשפה בצורה ממוקדת לפני למעלה מארבע שנים, כשהתברר שיעודות האוניברסיטה תוכלנה לשלם עבור הפנסיה שנים ספורות בלבד, שאחריהן תאלץ האוניברסיטה למשוך מהתקציב השוטף סכומי עתק העלולים להגיע למעל מאה מיליון ₪ בשנה. הוצאה זו, שהאוניברסיטה, קרוב לוודאי, לא תוכל לעמוד בה, תסכן את מימוש הזכויות הבסיסיות שלנו לאחר פרישה.

אקטואר האוניברסיטה התריע שלוש פעמים בעבר, שבהיעדר הפרשת כספים ליעודה הפנסיונית מידי שנה **ובפועל** (ולא הפרשה חשבונאית וירטואלית שנעשית במקום הפרשה אמיתית) (נספח סעיף 1), תתרוקנה היעודות הפנסיוניות. למרות התראותיו, האוניברסיטה לא עשתה כמעט דבר, למעט הפרשה חד פעמית של כ-12 מיליון ₪ בשנת 2005.

בחודש יולי 2008, כששנת הלימודים עמדה בפני סיום, התבשר הארגון במפתיע שהאוניברסיטה מצויה במשבר פיננסי חריף המצריך תכנית הבראה בשיתוף הסגל. אסיפת הסגל שנערכה באותו חודש הסמיכה את הוועד לנהל משא ומתן עם ההנהלה, שביקשה לעשות שימוש בשיטת מהיעודה הפנסיונית. במהלך המשא ומתן, שהיה אינטנסיבי ומתמשך, הפתיעה ההנהלה את הארגון בהודעה שעליה למשוך כספים מהיעודה וללא דיחוי. על מנת למנוע את משיכת הכספים בטרם הוחלט על מתווה מוסכם לשימוש ביעודה, פנה הארגון לבית הדין בבקשת סעד. מכתב הרקטור והנשיא הטוען ש"במקום מו"מ ישיר וענייני, העדיף הוועד להביא את העניין לבית הדין לעבודה" מתעלם לחלוטין מהנסיבות.

אחת הטענות המושמעות על ידי ההנהלה כנגד ארגון הסגל הינה שאין פסול בשימוש ביעודות הפנסיוניות למטרת תשלומי פנסיה מאחר ו"לשם כך נועדה היעודה". אולם, אקטואר האוניברסיטה הגיע למסקנה שמשיכה בלבד תביא לחיסולן של היעודות, מצב שאינו יכול להתפרש אלא כמסוכן ביותר לעתיד הפנסיה. כדי למנוע מצב זה יש להימנע ממשיכה של כספים מהיעודות שאינה מלווה בצעדים נוספים. אפשרות אחת היא להזרים כספים ליעודה בשיעורים מתאימים. האפשרות השנייה היא לפעול מול האוצר כדי שהמדינה תספק "רשת ביטחון" שתבטיח את הפנסיה התקציבית. ברור שמעורבות המדינה הינה חיונית, אך כלל לא ברור מתי תתממש ובאיזה אופן. עלינו להכין עצמנו לויכוח נוקב עם האוצר כדי להבטיח שהמודל שיאומץ לא יהיה פוגעני, וכדי להצליח בכך חשוב לוודא שלא נגיע לאוצר מוחלשים עם

יעודה מצומצמת ובמצב שאנו נלחמים על פת הלחם של הפנסיונרים. יעודה פנסיונית תיתן לנו את הנשימה הארוכה כדי לנהל מאבק צודק. האסטרטגיה הנכונה היא, אם כן, לשמור על היעודה עד שיימצא פיתרון גלובלי.

החשיבות של שימור היעודה הפנסיונית באה לידי ביטוי בדו"ח האחרון של מבקר המדינה שביקר קשות את ות"ת שאפשרה לאוניברסיטאות אחרות עם פנסיה תקציבית לעשות שימוש שוטף בכספי היעודה (ראה נספח סעיף 2). גם המועצה המתאמת קראה למנוע פגיעה ביעודה הקיימת באוניברסיטת חיפה ודרשה הקמת יעודות כאלה באוניברסיטאות אחרות כמהלך מיידי בטרם יוחלט על ערבות המדינה לפנסיה התקציבית (נספח סעיף 3).

הסכנה ליעודה הפנסיונית, ואיתה לעתיד הפנסיה, חמורה מאשר חשבנו. בניגוד לכתוב במכתב הרקטור והנשיא, שממנו מתקבל הרושם שהמשיכה מהיעודה נועדה "לצרכי תשלום פנסיה לגמלאים", פרוטוקול בית המשפט (נספח סעיף 4) מגלה שלהנהלה כוונות לעשות שימוש ביעודה גם למטרות אחרות. שינוי זה מגדיל את הסכנה בכך שהוא מקצר במידה משמעותית את התקופה עד לחיסולה של היעודה. בהיעדר פתרון גלובלי וללא יעודות, אנו עלולים למצוא עצמנו בעוד שנים בודדות ניצבים כגמלאי בית החולים "ביקור חולים" עם יד מושטת לעזרה. העזרה שקיבלו עובדים אלו הייתה כרוכה בקיצוץ מאסיבי של הפנסיה. עלינו להימנע מלהגיע למצב זה.

מתוך דאגה לאוניברסיטה וההכרה שבעת משבר יש לשלב כוחות על מנת למנוע נזק חמור לאוניברסיטה, גילה הארגון גמישות ממשית והציעה אמנה חברתית שאלו חלק מעקרונותיה. - האוניברסיטה תעשה שימוש בסכום מוסכם בכספי היעודה לתשלומי פנסיה לסגל האקדמי - הכספים שיילקחו יוחזרו תוך כדי תקופה מוסכמת - כדי למנוע מהאוניברסיטה למצוא עצמה במשבר כתוצאה מאי יכולתה להחזיר את הכספים, יסומנו כספים העשויים לעמוד לרשות האוניברסיטה מעבר להקצבותיה הרגילות, וכספים אלו, עם קבלתם, יופנו ליעודה הפנסיונית

-במידה והאוניברסיטה תזדקק לכספים נוספים בעקבות משבר בלתי צפוי, יופעל מנגנון שיאשר אם אכן יש מקום למשיכה נוספת ואת היקפה.

הסגל ישתתף בתכנית ההבראה של האוניברסיטה

בעיקרו של דבר הביעה ההנהלה את הסכמתה לאמץ את רוח האמנה, אך רק כמדיניות אותה ניתן לשנות מעת לעת, ומבלי לחתום על הסכם מחייב.

זו מול זו עומדת הצעתנו לאמנה חברתית של שיתוף פעולה תוך חתימה על הסכם, מול הצעת ההנהלה למודל של "אימוץ מדיניות" שאין בו התחייבות של ממש. הפער, אם כן, נובע מסירוב ההנהלה לחתום על הסכם עם הסגל, הסכם שיחד עם עצמאות ניהולית משמעותית מחייב גם שימור היעודות, כחלק מפיתרון כולל.

על רקע הפער המהותי בין הנכונות שלנו לאמנה של שיתוף הכוללת מתווה של החזרת כספי היעודה בהם יעשה שימוש, ולתקופה מוגבלת, לבין פרוש ההנהלה על מדיניות חד צדדית הנתונה לשינוי, החלו כמה חברי סגל בפעילות תיווך בין הארגון להנהלה (להלן "גישור"). פעולות התיווך הללו, שנמשכו כמה שבועות, לא הניבו פיתרון מוסכם עד למועד האסיפה. במהלך תהליך ה"גישור" התברר שהאוניברסיטה משכה 33 מיליון ₪ מהיעודה טרם מוצו תהליכי התיווך. נכון שהאוניברסיטה ניצלה את פסיקת בין הדין הארצי לעבודה שהתיר שימוש חלקי בכספי היעודה (עד לפסיקה העתידית בתביעתנו), אך ההיתר שנתן בית הדין אינו משחרר את ההנהלה מהחובה המוסרית לנקיטת צעדים אחראיים שיבטיחו את חוסנה של הפנסיה התקציבית, ולחתימה על אמנה חברתית המבטיחה שיתוף פעולה קונסטרוקטיבי, גם אם היא מגבילה את ה"פררוגטיבה הניהולית" באופן שולי. זאת הייתה הסיבה לכינוס הדחוף של האסיפה ולא ההסבר המופרך של הרקטור והנשיא במכתבם האחרון הקובע "שניתן לקבל את הרושם שדווקא הישגי ההנהלה, ההתקדמות הרבה בשיחות עם המגשרים, והאווירה הנינוחה והעניינית שבדיונים עם חברי הסגל על תכנית הצמיחה, הם שהביאו את יו"ר ארגון הסגל האקדמי להחלטתו להסלים את המצב באורח מלאכותי ולקרוא לאסיפה דחופה של הארגון". במקום לחפש בנרות אחר האג'נדה האישית של יו"ר הארגון וחברי הוועד, ראוי שההנהלה תבין שוועד הארגון נחוש בכוונתו להשתתף בהבראתה של האוניברסיטה בד בבד עם עמידתו על העיקרון שיש לנקוט במהלכים אחראיים שיבטיחו את חוסנה הפנסיוני של עובדיה.

במהלך האסיפה הביעו רבים את דעתם. איש מתומכי ההנהלה לא הסביר מדוע אין לדרוש מההנהלה להגיע להסכם של ממש עם הארגון ולהסתפק במס השפתיים של "אימוץ מדיניות". בעקבות בקשה של כמה חברים לאפשר ל"מגשרים" להמשיך בעבודתם, הודיע יו"ר האסיפה שלא תתקיים הצבעה על החלטות כלשהן ועל דחייה של שבועיים לפני עריכת דיון מחודש בנושא. לאחר הישיבה החליט הוועד לתת לתהליך התיווך זמן רב יותר ולקיים אסיפה כללית בעוד כחודש.

בברכת חג שמח

אודי מקוב

בשם הוועד

1. "... ומכאן ואילך יהיה צורך לממן את התשלומים החסרים ממקורות אחרים, כדי לא להגיע למצב של חוסר יעודות, יש צורך להקצות אמצעים נזילים נוספים החל מ- 30.9.2003 מדי שנה, בנוסף לזיכויים הנהוגים כיום לכרטיס ולתמר...".
2. חלק ניכר מהיעודות שמחזיקות האוניברסיטאות להבטחת תשלומי הפנסיה של עובדיהן מקורו בכספים מיוחדים שקיבלו לשם כך מוות"ת. במהלך השנים אישרה ות"ת לטכניון, לאוניברסיטת תל-אביב ולאוניברסיטה העברית להשתמש בכספי היעודות לצמצום גירעונות שוטפים חדשים שנוצרו בתקציביהן, שכן לטעמה "הגירעונות נוצרו בחלקם מתשלומי הפנסיה התקציבית". בדרך זו העדיפה ות"ת לנקוט גישה של "כיבוי שרפות" ולמצוא פתרון לטווח הקצר במקום להגות תכנית כוללת לפתרון הבעיה לטווח הארוך, ובכך בעצם אפשרה לאוניברסיטאות להמיר גירעון בגירעון... ממצאי הביקורת הנוכחית מעידים על הזנחה קשה וממושכת בטיפול בגירעונות האקטואריים של האוניברסיטאות שנבדקו.

3.

המועצה המתאמת של ארגוני הסגל האקדמי באוניברסיטאות
The Coordinating Council of the Faculty Associations

Prof. Zvi HaCohen, Chairman

פרופ' צבי חזקן, יו"ר

16 במרץ 2009
כ' אדר, תשס"ט

לכבוד:
פרופ' אודי מקוב
יו"ר ארגון הסגל האקדמי הבכיר
אוניברסיטת חיפה

הנדון: צעדים להגנה על הפנסיה התקציבית

המועצה המתאמת של ארגוני הסגל האקדמיים תומכת במאבק ארגון הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטת חיפה, הנלחם על כך שהשימוש ביעודות הפנסיוניות יעשה בצורה אחראית, בשילוב תכניות ארוכות טווח שתבטחנה את תשלומי הפנסיה של חברי הסגל. המועצה מיצרה על כך שבכמה מוסדות אקדמיים יעודות פנסיוניות רוקנו, בצורה בלתי אחראית, לשם כיסוי הוצאות שוטפות, והיא מקווה שהטעות הזאת לא תישנה באוניברסיטת חיפה. המועצה תפעל עם הגורמים המתאימים על מנת להקים מנגנון ממלכתי שיבטיח את הפנסיה התקציבית באותם מוסדות בהם קיימת פנסיה כזאת. עד הקמת מנגנון כזה, ועל מנת להקטין את הסכנה הכרוכה בגירעונות האקטואריים, יש לדרוש ממוסדות בהם אין יעודות פנסיוניות להקימן, ובאוניברסיטה שבה קיימת יעודה כזאת יש לשמרה ואף להגדילה.

בברכה
פרופ' צבי חזקן
יו"ר המועצה המתאמת

אוניברסיטת בן-גוריון, ת.ד. 657 באר-שבע 84105
טלפון: 08-6596800 | פקס: 08-6472927 | e-mail: cohen@bgu.ac.il

4. "כוונת האוניברסיטה בשלב זה, היא לעשות שימוש בכספי ההשקעות המיועדות ממקורות האוניברסיטה... והקרן לצמצום הגרעון האקטוארי... (ו/או מהייעודות שבסיוע ות"ת) למטרות תשלום פנסיה ופיצויים, לצורך תשלום פנסיה תקציבית לגמלאי הסגל האקדמי הבכיר או שאיריהם... לגמלאים עובדי הסגל המנהלי... וכן לתשלום מענקי פרישה ופיצויים לחברי סגל אקדמי בכיר וסגל מנהלי, וזאת בגין השנים תשס"ח ותשס"ט".